

КОПІЯ

ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД міста КИЄВА

01051, м. Київ, вул. Болбочана Петра 8, корпус 1

УХВАЛА

про вжиття заходів забезпечення адміністративного позову

23 жовтня 2020 року

м. Київ

№ 640/25587/20

Окружний адміністративний суд міста Києва у складі головуючого судді Гарника К.Ю., розглянувши заяву Ісаєнка Володимира Миколайовича про забезпечення позову в адміністративній справі за позовом

Ісаєнка Володимира Миколайовича

до **Міністерства освіти і науки України**

третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача

Хращевський Рімвідас Вілімович

про визнання протиправними та скасування наказів

ВСТАНОВИВ:

До Окружного адміністративного суду міста Києва надійшла позовна заява Ісаєнка Володимира Миколайовича (далі по тексті – позивач), адреса: [REDACTED] до Міністерства освіти і науки України (далі по тексті – відповідач), адреса: 01135, місто Київ, проспект Перемоги, будинок 10, в якій позивач просить:

- визнати протиправним та скасувати наказ Міністерства освіти і науки України №341-к від 07 жовтня 2020 року «Про припинення контракту від 13 квітня 2018 року №І-41 та звільнення Ісаєнка В.М.»;

- визнати протиправним та скасувати наказ Міністерства освіти і науки України №342-к від 07 жовтня 2020 року «Про виконання обов'язків ректора».

Ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва від 23 жовтня 2020 року відкрито провадження у адміністративній справі, залучено до участі у справі у якості третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача – Хращевського Рімвідаса Вілімовича та вирішено здійснити її розгляд за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) учасників справи.

Одночасно з позовною заявою позивачем подано заяву про забезпечення позову шляхом

- зупинення дії наказів Міністерства освіти і науки України №341-к від 07 жовтня 2020 року «Про припинення контракту від 13 квітня 2018 року №І-41 та звільнення Ісаєнка В.М.» та 3342-к від 07 жовтня 2020 року «Про виконання обов'язків ректора»;

- заборони Міністерству освіти і науки України призначати виконуючого обов'язки ректора Національного авіаційного університету та вчиняти будь-які інші дії щодо покладення обов'язків ректора Національного авіаційного університету на будь-яку іншу особу, окрім випадків, визначених Законом України «Про вищу освіту»;

- заборони державним реєстраторам, нотаріусам, Міністерству юстиції України та/або його будь-яким органам, зокрема, Департаменту нотаріату державної реєстрації Міністерства юстиції України, Державному підприємству «Національні інформаційні системи», міністерству освіти і науки України, іншим суб'єктам державної реєстрації в розумінні Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» вчиняти реєстраційні дії в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань та/або

вносити будь-які записи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань щодо зміни Ісаєнка Володимира Миколайовича в якості керівника Національного авіаційного університету без довіреності.

В обґрунтування поданої заяви про забезпечення позову позивач послався на те, що невжиття заходів забезпечення позову може призвести до ускладнення та унеможливити ефективний захист або поновлення порушених та оспорюваних прав та інтересів не тільки позивача, але й Національного авіаційного університету.

Крім того, позивач вказує, що виконання оскаржуваних наказів може завдати шкоди йому, для усунення якої доведеться прикласти значних зусиль.

Також, за твердженнями позивача заборона Міністерству освіти і науки України призначати виконуючого обов'язки ректора Національного авіаційного університету та вчиняти будь-які інші дії щодо покладення обов'язків ректора Національного авіаційного університету на будь-яку особу, окрім випадків визначених Законом України «Про вищу освіту», заборона суб'єктам державної реєстрації вчиняти реєстраційні дії та/або вносити будь-які записи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань щодо зміни Ісаєнка В.М. в якості керівника Національного авіаційного університету надасть можливість уникнути численних судових спорів, які можуть стати на шляху позивача у відстоюванні своїх порушених прав.

На думку позивача, накази Міністерства освіти і науки України №341-к та №342-к від 07 жовтня 2020 року є розпорядженнями одноразового застосування, що вичерпують свою дію фактом їх виконання, тобто відновити порушені права та законні інтереси Ісаєнка В.М. після фактичного виконання наказів Міністерства буде значно ускладненим у випадку невжиття судом заходів забезпечення позову.

Позивач вказує, що ознаки протиправності наказів від 07 жовтня 2020 року №341-к та №342-к є очевидними, оскільки ні статтею 15 Закону України «Про вищу освіту», ні іншим законом не передбачені повноваження Міністерства освіти і науки України на дострокове розірвання контракту з ректором закладу вищої освіти з власної ініціативи за відсутності подання вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу вищої освіти.

Крім того, як вказує позивач, законодавством не передбачено повноважень Міністерства освіти і науки України самостійно визначати, хто буде керувати закладом вищої освіти.

Як стверджує позивач, серед підстав прийняття наказу Міністерства освіти і науки України № 341-к від 07 жовтня 2020 року не зазначено подання загальних зборів (конференції) трудового колективу Університету, загальні збори (конференція) трудового колективу Національного авіаційного університету з питання внесення до Міністерства освіти і науки України подання про дострокове припинення контракту та звільнення Ісаєнка В.М. не проводилося. Серед підстав прийняття наказу Міністерства освіти і науки України №342-к від 07 жовтня 2020 року не зазначено, що обов'язки ректора буде виконувати особа, обрана за результатами проведеного конкурсу.

Розглянувши заяву про забезпечення позову, Окружний адміністративний суд міста Києва зазначає наступне.

Відповідно до частин 1-2 статті 150 Кодексу адміністративного судочинства України суд за заявою учасника справи або з власної ініціативи має право вжити визначені цією статтею заходи забезпечення позову.

Забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо: 1) невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду; або 2) очевидними є ознаки протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, таким рішенням, дією або бездіяльністю.

За твердженням позивача, відповідачем було порушено порядок розірвання контракту з ректором Національного авіаційного університету та порядок призначення виконуючого

обов'язки ректора Національного авіаційного університету.

Судом встановлено, що Міністерством освіти і науки України наказом № 341-к від 07 жовтня 2020 року було припинено контракт від 13 квітня 2018 року № 1-41 та звільнено Ісаєнка Володимира Миколайовича з 21 жовтня 2020 року з посади ректора Національного авіаційного університету.

Наказом Міністерством освіти і науки України №342-к від 07 жовтня 2020 року «Про виконання обов'язків ректора» вирішено з 22 жовтня 2020 року призначити Хращевського Рімвідаса Вілімовича виконуючим обов'язки ректора Національного авіаційного університету.

Суд зазначає, що за своєю правовою природою зазначені накази Міністерства освіти і науки України є актами індивідуальної дії.

Відповідно до підпунктів 4.1.2 та 4.1.3 Статуту Національного авіаційного університету, Міністерство освіти і науки як уповноважений Кабінетом Міністрів України орган управління Університетом здійснює такі повноваження: укладає в місячний термін контракт із ректором Університету, який обраний за конкурсом, у встановленому законодавством порядку; за поданням Конференції трудового колективу Університету достроково розриває контракт з ректором Університету з підстав, визначених законодавством про працю, чи за порушення Статуту Університету та умов Контракту.

Відповідно до пунктів 2 та 3 частини 2 статті 15 Закону України «Про вищу освіту», засновник (засновники) закладу вищої освіти або уповноважений ним (ними) орган укладає в місячний строк контракт з керівником закладу вищої освіти, обраним за конкурсом у порядку, встановленому цим Законом; за поданням вищого колегіального органу громадського самоврядування закладу вищої освіти достроково розриває контракт із керівником закладу вищої освіти з підстав, визначених законодавством про працю, чи за порушення статуту закладу вищої освіти та умов контракту.

Згідно з частиною 1 статті 39 Закону України «Про вищу освіту», вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу вищої освіти є загальні збори (конференція) трудового колективу, включаючи виборних представників з числа студентів (курсантів).

Аналогічне положення міститься у підпункті 6.19.1 Статуту Національного авіаційного університету.

З доданих позивачем до позовної заяви доказів вбачається, що трудовий колектив та Вчена рада Національного авіаційного університету не погоджуються та засуджують оскаржувані рішення Міністерства освіти і науки України.

Частиною 4 статті 42 Закону України «Про вищу освіту» визначено, що виконувач обов'язків керівника закладу вищої освіти, призначається засновником (засновниками) новоутвореного закладу вищої освіти або уповноваженим ним (ними) органом (особою), але не більш як на шість місяців. Закон України «Про вищу освіту» не визначає інших підстав для призначення виконувача обов'язків керівника закладу вищої освіти.

Зі Статуту Національного авіаційного університету, зокрема, розділу I вбачається, що цей заклад вищої освіти не є новоутвореним.

Відповідно до статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України, позов може бути забезпечено: 1) зупиненням дії індивідуального акта або нормативно-правового акта; 2) заборонаю відповідачу вчиняти певні дії; 4) заборонаю іншим особам вчиняти дії, що стосуються предмета спору; 5) зупиненням стягнення на підставі виконавчого документа або іншого документа, за яким стягнення здійснюється у безспірному порядку.

Розглядаючи подану заяву, суд зазначає, що вжиття заходів забезпечення позову допускається, якщо невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся до суду.

Заходи забезпечення позову мають бути співмірними із заявленими позивачем вимогами. Суд також повинен враховувати співвідношення прав (інтересу), про захист яких просить заявник, із наслідками вжиття заходів забезпечення позову для заінтересованих осіб (частина 2 статті 151 Кодексу адміністративного судочинства України).

Забезпечення позову в адміністративному судочинстві є інститутом попереднього та тимчасового судового захисту.

В ухвалі про забезпечення позову суд зазначає вид забезпечення позову та підстави його обрання (частина 6 статті 154 Кодексу адміністративного судочинства України).

Тобто, в ухвалі про забезпечення позову суд повинен навести мотиви, з яких він дійшов висновку про існування або обставин, що свідчать про істотне ускладнення чи унеможливлення виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду; або очевидних ознак протиправності рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, та порушення прав, свобод або інтересів особи, яка звернулася до суду, таким рішенням, дією або бездіяльністю до ухвалення рішення у справі. А також вказати, в чому будуть полягати дії, направлені на відновлення прав позивача, оцінити складність вчинення цих дій, встановити, що витрати, пов'язані з відновленням прав, будуть значними.

При розгляді заяви про забезпечення позову суд має з урахуванням доказів, наданих позивачем на підтвердження своїх доводів, пересвідчитись, зокрема, в тому, що між сторонами дійсно виник спір та існує реальна загроза невиконання чи утруднення виконання можливого рішення суду про задоволення позову; з'ясувати обсяг позовних вимог, дані про особу відповідача, а також відповідність виду забезпечення позову, який просить застосувати особа, котра звернулася з такою заявою, позовним вимогам.

Тобто, як вже було зазначено судом, заходи забезпечення мають бути вжиті лише в межах позовних вимог та бути співмірними з позовними вимогами.

Співмірність, в свою чергу, передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії.

Вказаний інститут є елементом права на судовий захист і спрямований на те, щоб не допустити незворотності певних наслідків відповідних дій щодо відновлення порушеного права.

Також, суд приймає до уваги приписи частини першої статті 9 Конституції України, відповідно до якої чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Статтею 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» передбачено, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Європейський суд з прав людини у рішенні від 29 червня 2006 року у справі «Пантелесенко проти України» зазначив, що засіб юридичного захисту має бути ефективним, як на практиці, та і за законом.

У рішенні від 31 липня 2003 року у справі «Дорани проти Ірландії» Європейський суд з прав людини зазначив, що поняття «ефективний засіб» передбачає запобігання порушенню або припиненню порушення, а так само встановлення механізму відновлення, поновлення порушеного прав. При чому, як наголошується у рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Салах Шейх проти Нідерландів», ефективний засіб - це запобігання тому, щоб відбулося виконання заходів, які суперечать Конвенції, або настала подія, наслідки якої будуть незворотними. При вирішенні справи «Каїч та інші проти Хорватії» (рішення від 17.07.2008) Європейський Суд з прав людини вказав, що для Конвенції було б неприйнятно, якби стаття 13 декларувала право на ефективний засіб захисту, але без його практичного застосування. Таким чином, обов'язковим є практичне застосування ефективного механізму захисту. Протилежний підхід суперечить принципу верховенства права.

Виходячи із змісту заяви про забезпечення позову та доводів, викладених позивачем у позовній заяві, суд вбачає наявність ознак очевидної протиправності оскаржуваних рішень, що є підставою для вжиття заходів забезпечення адміністративного позову за правилами

частини другої статті 150 Кодексу адміністративного судочинства України. Крім того, суд вбачає й наявність ознак можливості заподіяння значної шкоди правам, свободам та інтересам позивача без вжиття заходів забезпечення адміністративного позову.

За таких обставин, суд дійшов висновку, що у даному випадку невжиття заходів забезпечення адміністративного позову може мати наслідком заподіяння шкоди правам, свободам та інтересам позивача чи суттєво ускладнити їх відновлення, що відповідає меті застосування правового інституту забезпечення позову.

Водночас, суд вважає, що заява про вжиття заходів забезпечення позову підлягає частковому задоволенню, зокрема, шляхом вжиття наступних заходів забезпечення позову:

- зупинення дії наказу Міністерства освіти і науки України №342-к від 07 жовтня 2020 року «Про виконання обов'язків ректора»;

- заборони Міністерству освіти і науки України (ідентифікаційний код 38621185) призначати виконуючого обов'язки ректора Національного авіаційного університету (ідентифікаційний код 01132330) та вчиняти будь-які інші дії щодо покладення обов'язків ректора Національного авіаційного університету на будь-яку особу, окрім випадків, визначених Законом України «Про вищу освіту».

Вказані заходи забезпечення позову, на переконання суду, є співмірними з позовними вимогами та відповідають меті і завданням правового інституту забезпечення позову.

При цьому, суд наголошує на тому, що вжиття вказаних заходів забезпечення позову не зумовлює фактичного вирішення спору по суті, натомість, спрямоване лише на збереження існуючого становища до набрання законної сили судовим рішенням у цій справі, а невжиття таких заходів, очевидно, може призвести до того, що захист прав, свобод та інтересів позивача, з метою захисту яких подано позовну заяву, стане неможливим, або для їх відновлення необхідно буде докласти значних зусиль та витрат.

Також, суд дійшов висновку, що вимоги в частині вжиття заходів забезпечення позову шляхом зупинення дії наказу Міністерства освіти і науки України №341-к від 07 жовтня 2020 року «Про припинення контракту від 13 квітня 2018 року №І-41 та заборони державним реєстраторам, нотаріусам, Міністерству юстиції України та/або його будь-яким органам, зокрема, Департаменту нотаріату державної реєстрації Міністерства юстиції України, Державному підприємству «Національні інформаційні системи», міністерству освіти і науки України, іншим суб'єктам державної реєстрації в розумінні Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» вчиняти реєстраційні дії в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань та/або вносити будь-які записи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань щодо зміни Ісаєнка Володимира Миколайовича в якості керівника Національного авіаційного університету без довіреності не підлягають задоволенню, оскільки вирішення вказаного питання на даній стадії є, на переконання суду, передчасним.

Частиною 1 статті 156 Кодексу адміністративного судочинства України передбачено, що ухвала суду про забезпечення позову має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим законом. Така ухвала підлягає негайному виконанню з дня її постановлення незалежно від її оскарження і відкриття виконавчого провадження.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтями 150, 151, 153-155, 243, 248 Кодексу адміністративного судочинства України, Окружний адміністративний суд міста Києва, -

У Х В А Л И В:

1. Заяву Ісаєнка Володимира Миколайовича про забезпечення позову задовольнити частково.
2. Зупинити дію наказу Міністерства освіти і науки України №342-к від 07 жовтня 2020 року «Про виконання обов'язків ректора» - до набрання законної сили судовим рішенням у справі №640/25587/20.
3. Заборонити Міністерству освіти і науки України призначати виконуючого обов'язки ректора Національного авіаційного університету (код ЄДРПОУ 01132330) та вчиняти будь-які інші дії щодо покладення обов'язків ректора Національного авіаційного університету на будь-яку особу, окрім випадків, визначених Законом України «Про вищу

освіту» - до набрання законної сили судовим рішенням у справі №640/25587/20.

4. У задоволенні іншої частини вимог відмовити.

5. Ухвала є виконавчим документом та підлягає негайному виконанню.

6. Стягувачем у виконавчому провадженні, відкритому на підставі даної ухвали, є Ісаснко Володимир Миколайович (01001, місто Київ, вулиця Островського, будинок 40а, квартира 44, РНОКПП 1982905959), боржником: Міністерство освіти і науки України (01135, місто Київ, проспект Перемоги, будинок 10, код ЄДРПОУ 38621185).

7. Строк пред'явлення ухвали до виконання – до 23 жовтня 2023 року.

Ухвала набирає законної сили в порядку, встановленому частиною 1 статті 156 Кодексу адміністративного судочинства України.

Відповідно до частини 8 статті 154 Кодексу адміністративного судочинства України ухвала про забезпечення адміністративного позову може бути оскаржена до суду апеляційної інстанції за правилами, встановленими статтями 293-297 Кодексу адміністративного судочинства України. Оскарження ухвали не зупиняє її виконання, а також не перешкоджає подальшому розгляду справи.

Суддя

К.Ю. Гарник

Судове рішення набрало законної сили
«23» 10 2020
Секретар суду [підпис]
«23» 10 2020 [підпис]

Виготовлено з автоматизованої системи документообігу суду
[підпис]
«23» 10 2020 [підпис]

